

KEMENES VIDÉK

„KISCZELL és VIDÉKE“

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

„KISCZELL és VIDÉK“

Előfizetés ár:
Egy évre 8 kor. (Negyedévre 2 kor. —
Fél évre 4 kor.) Évesen száraz — 20.
A levele érkezhessen kedv. szerda és péntekkor.

Husz Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Postavezetőség és kiadói hivatal:
Céldömök, D. o. m. 51 k. útca, Gombás ház. Idei
szendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindenem
küldemények.

Művészet a vidéken.

Igenis a vidéken. Mert a vidék is más és az ország művészete is más. Az országban beszélnek művészetről, irodalomról s mindez egyetlen centralisált helyen folyik le a fővárosban. S a mit a főváros művésztől emelt s Budapest nagynak elismert, az még a vidéken esetleg nem üti meg a mértéket s csupán azért ismerik el ott is, mert nem merészkednek szembe helyezkedni azzal az elavult s ódi felfogással, hogy a főváros centruma minden művészetnek, minden irodalomnak s minden kell kiindulnia mindannak, a mi csak művészetre s irodalmi jellegre szán.

Ez a felfogás ma már nem tartható. A művészet s irodalom centralisálása már rég bebizonyosodott, káros annak fejlődésére. A vide már régen érett arra, hogy önállóan is produkálnia tudjon, mint a hogyan produkál is. Hanem tény, hogy a főváros erős szervezetével leküzd minden törekvest, mely az alul a szoros kötelek alul szabadulni igyekszik s megtöri azok érdemes küzdelmet, kik végre a centralitikus törekvésekkel ellentétbe akarnak helyezkedni.

Lassan-lassan azonban mégis ébrednek valamelyes önállóság. A vidék tudára ébred produkáló képességének s hol itt, hol meg amott tör elő az akarás szikra, mely hivatot lángra lobbantani a tehetségek érvényesülését. A vidéki szin-

igargatok eltérnek régi sablonjuktól s immár eredeti darabokat is merészelnak a közönség elé vinni, olyan eredeti darabokat, melyeket nem fővárosi színházak mutattak be legelőször, hanem a vidéki közönség is ösztökéle bocsajtották, hogy az itelje meg, vajjon életkepes-e az, vagy sem. S így van az renajden Lassuk végre vajjon a vidéki közönség képes-e produkálni érdemleges-t. avagy igazuk van azoknak, a kik előszeretettel csak is azt s mindenkor azt ismerik el, a mit a főváros mint kipróbáltat küld nyakukra.

Épen így vagyunk a képzőművészetekkel is. Csak az a művész érvényesülhet, a ki a fővárosi tálratokon tud nevet szerezni magának. A vidék nem képes semmit sem produkálni, a centralisált főváros tudja s akarati nélkül. Nem ismerünk olyan vidéki tálratot, melyen valamire való művész először allította volna ki műremekét. Azon csak olyan uraságotól levett s már Budapestén „agyon nézett“ termékek láthatók s így a vidéki tálratok csak a fővárosi tálratok gyenge reprisei, azokon újdonságot nem láthat a közönség. Pedig ugyan ki merészeli azt állítani, hogy a vidéken a képzőművészetnek nincsenek hivatott képviselői?! Ki meri azt mondani, hogy csak a fővárosban élő művészek alkotnak örökbecsűt? Ha pedig a vidéken is vannak alkotó művészek, miért ne lehetnének a vidéken is olyan tálratok, melyeken a műremek először kerülnek bemutatásra?

Mindezek olyan fájó kérdések, melyekre a feleletet megadni már csak a jövő hivatott. S reméljük, hogy már a legközelebbi jövőndő meghozza azt a várva várt s úgy az irodalomra, mint a művészetre hasznos újítást, hogy a vidék felszabadulva a főváros lenyűgöző centralistikus hatása alól, önállóan és talán egészséges irányban tud maradandót alkotni.

A földbérlet-szövetkezetek.

Mezőgazdaságunk fejlődésének és fejlesztésének egyik legfontosabb kérdése a földbérlet-szövetkezetek felállításának kérdése.

Abban az időben, midőn a vallás-és közoktatásügyi tárcát én kezeltem, és a dolgoknak mai rendje szerint a katolikus alapítványoknak kezelése szintén az én feladataim közé tartozott, abban az időben egy nagy alapítványi birtoknak egy egyes bérlettel fennálló haszonbérleti szerződése lejárt vagyis egy esztendő múlva lejárandó volt. Azon a környéken igen szorgalmas magyar nép lakik. Mozgalom indult meg, hogy a birtokot kisbirtokok vegyék haszonbérbe. En ennek igen megörültem és elkövetttünk mindent, hogy a kisbirtokokosok törekvése eredményre is vezessen. Azonban mi történt? Az eszme új volt, a gondolat új volt. Igen sok kisbirtokost kellett volna egy kalap alá hozni, minthogy pedig erre nézve nem

Rip Van Winkle.

Írta: Pankó István.

Hudák János, a segédhivatali aligazgató népszerű ember volt a miniszteriumban. Ennek a népszerűségnek az oka az öreg Hudák sajátoszerű egyenlőségben rejlett. Mert az aligazgató igen kedves, vajszerű aluzatos kis emberke volt, a ki előre köszönt meg az alantásainak is és a hivataliszolgát is megurazta. Azt lehetne mondani, hogy Hudák bácsinak, — így kell neveznem, — mert mindenki így nevezte, épen az volt az egyenlősége, hogy nem volt semmi egyenlősége. Ha valamikor talán lehetett volna is nála erről beszélni, az olyan messze időre esett, hogy arra bizonyosan meg is maga se emlékezett. Mindenesetre ez az idő boldog hazaságának három évtizedes koránakán kívül eshetett.

E gyengéd és kíméletes körülírásból is bizonyára méltóztának sejtetni, hogy Hudák bácsi papucshós volt a legideálisabb értelemben.

De ne felejtseünk családi titkokat. A lényeges különben is az, hogy Hudák bácsi nagyon népszerű ember volt. A miniszteriumban is, a társaságokban is. De legfőképp a miniszteriumban. Itt határozottan szerettek. A kollégái, felebarátjai, alantási egyaránt. Már husz esztendője dolgozott a segédhivatalban. Fogalom lett. Az egész miniszterium Hudák bácsinak szólította. Ezt nem lehet elégszer ismételni. Meg a minisz-

terium személyzet bemutatkozott, ő excellenciájának feltételül megakadt a szeme a Hudák bácsi kicsi, igénytelen, kopott semmi alakján. És megkerdezte az alantit: airtól:

— Ki az a furesz bácsi?

Bácsi! Önkenytelenül is így mondta. És az alantitkar ezt felelte:

— Hudák bácsi, a segédhivatali aligazgató!

A legközelebbi alkalommal aztán, mikor a miniszternek dolga akadt a segédhivatal aligazgatójával, ő excellenciája így szólította a tisztelteméltó aligazgatót:

— Hudák bácsi!

Már ez olyan természetes volt.

Husz esztendője dolgozott Hudák bácsi a segédhivatalban s ez a husz év ranezve minden nevezetesebb mozzanat nélkül folyt le. A huszonegyedik esztendőben aztán különös esemény történt. Ezt az eseményt lehetne nagy szerencsének is nevezni és ha Hudák bácsi értene a kártyához, hát bizonyosan valami vonatkozást is találhatna a huszonegyedik esztendő és a szerencse közt. Mert az történt, hogy...

De bocsánat, ezt a nagy eseményt nem lehet csak így, röviden előadni. Ott kezdődött a dolog, hogy a miniszter ő excellenciája Karlsbadba ment három heti kúrára. A miniszter ugyanis gyomorbeteg volt s Karlsbad már beletartozott a nyári kormányzati programjába.

Egy hete már, hogy ő excellenciája lelkiismeretes pontossággal elt a kúrájának, a mikor a lapok megírták, hogy Karlsbadba érkezett egy

következtetni, hogy a politika nagyon elrontja az emberek gyomrát.

Az osztrák miniszter veletlenül szakmabeli kollégája volt a magyar miniszternek s ebből kifolyólag a két kegyelmes urnak az a szerencsés ötlete támadt, hogy ők kölcsönösen megtárgyalják a tarcájuk körébe eső közös ügyeket.

Ez az ötlet azt eredményezte, hogy a magyar miniszter tavrát uton fordult a miniszteriumához, bizonyos fontos akták sürgős elküldéséért kérvén. A miniszter rendelkezése úgy szólt, hogy az aktákat a titkár hozza el. A titkár azonban szabadságon volt. Egyáltalán a felelősségem szabadságon volt.

Az előző osztály vezetője egy kis zavarba jutott. Az akták igen diszkret természetűek voltak, akárcikre nem bízhatta őket. Haragost, törte a fejét. Annyi ideje nem volt, hogy a titkár visszarendelje szabadságáról. Toprengve gondolt végig a tisztviselőik során. Egyszerre csak megnyomta a villamos csengőt és bizonytalanul mondta a szolgának:

— Kérem, küldje be Hudák bácsit!

Hudák bácsi hajlongva jelentkezett:

— Itt vagyok, méltóságos uram!

Az osztályfő vizsgálódva nézett végig a Hudák bácsi kisse kopott, kifényesült redingótján s aztán hirtelen elbatározással mondta:

— Önre fontos misszió vár, Hudák bácsi!

— Oh, parancsoljon, méltóságos uram!

— Ön most rögtön hazamegy, becsomagol

fontos aktákkal Karlsbadba utazik a miniszter

Hudák bácsi nem hitt a füllének:

— Ééén? ...

változnak a miniszteriumban. Jönnek és mennek az új kormányokkal. Ha új miniszter jött s

ferfi volt. Az osztrák kegyelmes urat szintén gyomorbeteg kínozta, a mi arra a tényre enged

léteztek megállapodott formák és vezetők nem voltak, akik nyélbe sűtötték volna a dolgot, az érdeklődő kisbirtokosok között nem sikerült a szerződés pontjaira nézve egyetértést teremteni, nekem pedig ezen idegen vagyon jóvődelmezésének biztosításától gondoskodnom kellett. Nem voltam képes a megállapodást létrehozni a kisbirtokosok között, hanem ráfanyalodtam arra, hogy megint egy nagybérlőnek kellett a birtokokat bérbé adni.

Mi a tanulság ebből? Az, hogy mennyire szükséges a földbérlelőszövetkezeteknek a terjesztése, hogy a jövőben ne forduljon elő ilyen eset, hol a legjobb akarat mellett sem lehetséges annak, a ki felelősség mellett kezel, akár állami, akár alapítványi birtokot, a kisbirtokosokkal érintkezésbe lépni.

Bizonyos, hogy akár egy nagybirtokosnak, akár egy alapítványi birtok kezelőjének igen kockázatos és nehezkés dolog temerdek apró bérlővel érintkezésben állni. Az az ügy pedig, a melynek szolgáltatásban a birtok áll, állandó biztosított jóvedelmet kíván. Ezen von birtoksegíteni a szövetkezet, mely egy testület alakítja át a kisbirtokos osztályt úgy, hogy az idegen vagyon kezelője is nekik adhatja a birtokot, mert biztosítva van a bérleti összeg pontos befizetése és a terminusok betartása, mert a szövetkezet segít a szövetkezeti tagon.

Mindenki tudja, hogy a kisbirtokosnál jobb és pontosabb fizető nincsen. ha nem szorítják naptári dátumokhoz, hanem latitudeid kap, hogy akkor fizessen a mikor tud. Hogy pedig mindig pontosan juthasson a birtokos a — jóvedelméhez, ezt teszi lehetővé a bérlőszövetkezet, a mely hivatva van arra, hogy a földművelők minden osztályának minden tagozata közt a benső egyetértést előmozdítsa, az érdekek azonosságát kifejtse: hivatva van arra, hogy a családapa remény sèggel lássa szaporodni istenőldását, családját; nivatva van arra, hogy itt ezen édes hazában ennek földjén találja meg mentől több ember a megélhetés alapját, hivatva van arra, hogy a szerzett jogok biztosítva legyenek, hogy ne jöjjenek ellenkezésbe az intézményekkel.

Hivatva van arra, hogy ezen reform gátat emeljen a forradalom mögött, ott volt egy elmulasztott reform s a forradalmaknak alapoka az volt, hogy nem volt erő vagy akarat a reform végrehajtásához.

A gazdátársadalomnak foglalkoznia kell és foglalkozni is fog ezzel a kérdéssel és meg kell találnia a módot, hogy a szerzett jogok minden sérelme nélkül kielégítse millióknak érdekeit és hazánkat a békés, nyugodt és határozott társadalmi reformmozgalommal előbbre vigye.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpnszithatatlan, soha iavitást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetméterre 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Leguesszebbmenő jótállás!

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár
R.-T. :: Jánosháza.
Iroda: Zollner Belánál Jánosháza

H I R E K.

— **A hét ünnepeiről.** Két ünnep is volt a lefolyt héten, melyek közül csak „Mindenszentek” ünnepe van a kalendáriumban piros betűvel nyomtatva, emberi szempontból tán meg sokkal fontosabb az utána következő fekete betűs „Halottak napja”. Az első mindazon szentek tiszteletére van rendelve, a kiknek emlékét külön egy-egy nappal nem ulti meg az egyház, míg a második az ember természetéből kifolyó, mivelhogy e napon teszi le hozzátartozóinak emlékeire azt a koszort, virágoskört és gyertyát vagy méceset, melylyel vél aidozni az elhunytokról vett meghalá hatatlan jötelemenyekért. E két ünnep annyira összefonódott már, hogy mondhatnók Mindenszentek napján tartják meg a halottak napját, mivelhogy a sírokat ekkor disztik fel egy-egy virággal, mint a meggyújtott lámpák és gyertyák miriádjával. Igaz, hogy hiába annak a halottnak, de ha a másik világban tudomást szerezhetnek ilyen és hasonló dolgokról, milyen jóesősz érzi futhat végig az elhunyt apa vagy anyja idegdrezen, mikor értesül arról: nem ment am teljeseen feledesbe gyermekidnél emléked, halottak napján is néhány méceset gyújtott sírhalmodon, miután megkoszoruzta fejadat...

— **Vasvármegye közgyűlése.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága 4-ik evnevdi rendes közgyűlést november 27-én fogja megartani.

— **Főszolgabírák gyászja.** Szeretett főszolgabíránkat, dukai Takách Martont nagy csapás erte. Szeretett edesatyját, dukai Takách Sámuel földbirtokos október 27-én este 9 és fél órákor Répcelán on végelgyengülés következtében elhunyt. Az elhunyt kora ifjúságában megmutatta hazája iránt való igaz szeretetét, még mint diák résztvett a szomorú emlékeztető szabadságharcban, melynek végezte után vi-szatért az iskola kebelebe, onnan pedig kikerültve, a gazdálkodás híve volt. Majd később elvette nejét, szül. Pfeiffer Jozefát, mivel csak nm-rég-n ulti meg boldog házasságának 50-ik évfordulóját. A temetés h-főn délután ment végbe, a mikorra városunkból az előjáróság, szolgabírói hivatal személyzet testületileg kivonult es koszort helyeztet az elhunyt ravatalára, azonban mindez csak nagyon kicsiny része azon magánosoknak, a kik a család iránti tiszteletük és szeretetüknek akartak kifejezést adni a temetésen való megjelenésükkel. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. dukai Takách Samuelné szül. Pfeiffer Jozefa ugy a maga, mint gyermekei, dukai Takách Gizella, férj. Glatz Béláné és ennek férje Glatz Béla, dukai Takacs Márton és ennek neje szül. alsó-bükki Szedenics Jolán, nemkülönben az összes rokonság nevében melyen megtört szívvvel jelenti a felejtetett en férjnek, legjobb apának, apósnak és rokonnak, dukai Takách Márton földbirtokos urnak a répecelaki ág. hitv. ev. gyülekezet felügyelőjének, a soprni alsó esprességi ág. hitv. ev. tanítóegyesület diszelnökének e. evi október

— Igen. A titkár ur szabadságon van s önnel megbízhatóbb embereim nincsen.

Hudák bácsi bizony szédült egy kicsit, a mikor az... szédülése eltartott hazáig is, a hol az aligazgatóné önagysága, mikor megtudta hűséges életpárja küldetését, allg akart hinni benne, sőt egyenesen meggyámsította Hudák bácsit azzal, hogy egy kicsit a pohár fenekére talált nézni.

De hát a jósan valóság mégis beigazolódtott és Hudák bácsi két óra múlva már ott ulti egy győrvonati fülkében és szorongva nésett elébe az izgalmas jövőnek.

A miniszter ur igen kegyesen fogadta Hudák bácsit. Felszólitotta, hogy ugyanason holtebe szálljon, a hol ő van, hogy így mindig rendelkezésre állhasson.

Es Hudák bácsira a miniszter oldalán csakugyan nagy szerep is vart. A két szakminiszter tanácskozása napokig elhúzódott. A kérdés, a melyet megvitattak, kényes volt s a két állam érdeklődése erősen a tanácskozás felé fordult. A magyar és osztrák lapok naponta hosszú cikket közöltek a tanácskozásról. Egymásután jelentek meg a távirati jelentések ilyenformán:

A két szakminiszter tanácskozása megint hosszú ideig elhúzódott. Utána a magyar miniszter meg sokáig dolgozott szállóbeli lakásán Hudák aligazgatóval.

Vagy

száltak a megállapodásokat. A jegyzőkönyvet Hudák János miniszteriumi aligazgató vezette

Több, mint egy hét kellett hozzá, a míg a két miniszter letárgyalta a vitás kérdést s a lapok meurták, hogy a tárgyalások eredménye közönségesen közzétett.

A tárgyalások befejeztével véget ért a magyar miniszter kurája s a hexcellenciája visszatuzott Budapestre. A lapok ezt a visszautazást így adták hírlül:

A közmunkügyi miniszter utja. Karlsbadból jelentik, hogy a magyar közmunkügyi miniszter befejezte három hetes kuráját es Hudák János aligazgató kíséretében visszautazott Budapestre.

Hudák bácsi tehát visszakerült fontos küldetéséből. A miniszteriumban kellőleg méltányolták is ezt a küldetést es Hudák bácsit, a mikor visszatérése után először lépett hivatalába, sorra keresték fel a kollégák, hogy üdvözlőjék:

— Ah, Hudák bácsi, derekasan csinálta a dolga! Olvastuk!

Hudák bácsi az üdvözlésekre, a melyek mögött egy kis tréfálkozás is rejlett, igen komoly arcot öltött és kegyes-leereszkedéssel felelt:

— Hát hiszen megtettem a magamét! Talán a hangban volt valami, a hogy ezt a választ adta, vagy a modorában, elég az hozzá, hogy a kollégák meglepődve néztek Hudák bácsira. Mi ez? Hiszen ez nem a régi, jó alázatos Hudák bácsi, nem, nem, ő más valaki.

A szolgák almelkodva hagyták el a Hudák bácsi szobáját. Az egyik a másiknak adta to-mosolyogva beszétek arról, hogy Hudák bácsinak ugylatsziki fejébe szállt a karlsbadi ut.

Hogy mi volt igaz a dologból, mi nem, azt határozotlan nem lehetne megmondani. Annyi bizonyos, hogy Hudák bácsi kicsi, görbe alakja után egy ízben megtörtént az a különös eset is, hogy a szolgára rari pakodott:

— Számár!

A miniszteriumban persze ezeken a dolgokon csak mosolyogtak. Azonban egy napon még elfelejtettek mosolyogni is.

Egy reggel, a mikor Hudák bácsi villamoson épen miniszteriumba igyekezett, a lezállásnál egy katonatiszt rálepett a Hudák bácsi lábára. Es Hudák bácsi úgy rendre utasította az ügyetlen katonatisztet, a ki mellestre husszár is volt es három fejeleg magasabb Hudák bácsinál, hogy az egész villamos oda volt a családokozástól. Persze névjegycsere következett s az affüret-alig lehetett elsimítani, mert Hudák bácsi mindenaron vért akart inni.

Es az affaire sokaig mint legenda járt szállószájra, a miniszteriumban, voltak, a kik hitték, voltak, a kik nem hitték.

Hanem a kételkedőket is meggyőzte aztán az a hír, a mit egy miniszteri fogalmazó hozott a miniszteriumba. Ez a fogalmazó, aki ismerőse volt a Hudák bácsi családi viszonyaiival, egy napon azt újságolta, hogy Hudák bácsi ellen válókeresetet adott be a felesége. A válókereset címe az volt, hogy Hudák bácsi nagyon ra-

hó 27-én este 9 és fél óraker életének 82-ik, boldog házasságának 51-ik évében véglegesen következtében történt elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó évi október hó 30-an délután 3 és fél óraker fognak a gyaszznál megadatul s annak utána a repelaki temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Repelak, 1911. évi október hó 27-én. Béke poraira! Aldás emlékre!

— **Hirtelen halál.** Vasárnapon egy ünnepel a garda és a munkasember, hogy nehány koronás zsebreag és elmegy a csapszékbe, hogy gyorsan kiszaradó torkát egy felitert ötvénessel, egy fröccsel, avagy nehány deci keserűvel öntözgesse, edesítse. Így szándékozott a mult vasárnapok egyikén tenni *Bokanyi Sándor* földművesgazda is, a kit már hosszú időn keresztül annyira hatalmába kerített az alkohol, hogy csak ezen szándékának akart adózni. Elment a kocsmaiba s midőn már elejt bevert a jobbi megindult hazafele, mikor utolérte a végzet, az ittas ember összeesett és nyomban meghalt. A megéjtett orvosi vizsgálat is megállapította, hogy szervezete a szesz mérgező hatása folytán annyira elgyengült, hogy a halál rögtön beállott.

— **Aviatikai verseny Szombathelyen.** Mult vasárnap érdekes látványosságban volt részvételünk közönségünk *Ugyanabba a szombathelyi 11. számu huszárezred parancsnoksága több aviatikussal egyezséget kötött, miszerint Szombathelyen bemutattak repülőgépeiket. A többiek közt a mult vasárnap *Takacs Béla* budapesti művész-talor mutatta be hosszú éveit alatt, még több fáradsággal konstruált repülőgépet a szombathelyi katonai gyakorlatlőteren. Márre nagy számu közönség gyűlt össze. A sikeresen végzett püles után az aviatikusok szívesen üdvözöltek. Könyveinkben Papan nehány hetet el-öt nap szin en végzett *Takacs Béla* gépjével sikeres repüléseket.*

— **Táncszoruzsaka.** *Konc* Jenő szombathelyi ökl. tanciancto szeptember 25-től kezdődőleg 6 hetes táncszoruzst tartott Csilldómőkön a Griff-szalló termében, melynek növendéke ma este a befejezett kurzus folytán táncszoruzs kara gyűlnek össze. A szoruzsaka iránt általnos nagy érdeklődés mutatkozik.

A női klinikakon a természetesen **Ferencz József** keserűvíz a legkedveltebb hashajtószernek bizonyult. Meg a legérzékenyebb betegek is szívesen használják a valódi **Ferencz József-gyógyvizet**, mert kitűnő hatása mindig gyorsan, biztosan és minden kelemetlen mellék vagy utóhatás nélkül áll be. **Tauffer tanár** és a nőgyógyászat számos más kiváló képviselője egybehangozón dicsérik a regiomert **Ferenc József-keserűvíz** jótékony hatását. — **Gyógytarakaban és fűszerkereskedésekben** kapható. A szétküldési igazgató-ság Budapestben.

— **Vasvári társ.** A *Komló* és *Gottlieb* cég tulajdonos képeső vasvári gőzmalom a mult hét kezdjén ismeretlen okokból a tűz martaléka vá lett. A megéjtett helyszínt szemle a tűz okára, keletkezéseére vonatkozólag megállapítani nem tudott semmit. Mint halljuk, a tulajdonosok a gőzmalomot újra felépíteni szándékoznak. A legvalószínűbb feltétele szerint a malom koronát felülhatadó tüskéktől tégelygyulladás okozhatta.

— **A szali főispán beiktatása.** Zala vármegye törvényhatósági bizottsága szeptember 26-án rendkívüli közgyűlést tartott, a melynek a *Burles Béla* főispán beiktatásának módját állapították meg. A közgyűlés aszallandó választmányi javaslatára kimondotta, hogy azt a régióbi határozattal, hogy a *Khuen* kormány főispánját nem hajtja végre, hanem a törvényes kinevezést elismerve, a főispánt a szokásos ünnepies módon hivatalába beiktatta. A közgyűlés megbizta *Arvai* alispánt, hogy az ünnepég módzatait a főispánnal állapítsa meg. A főispánt a vasuti állomáson *Hertelendy* Ferenc főrendiházi tag üdvözli, míg a közgyűlésen az üdvöli beszédet *Kroller* Miksa zalavári spát tartja. A beiktatás valószínűen november 6-án lesz.

— **Közég pótlásja.** Közég városnak jövő évi patadója 69 és fél százalék lesz. Folyó évben 81 volt.

— **Drágább lesz a vonsz.** Az államvasutakátogatása a kereskedelmi ministerium rendeletéből a Máv. személy- és tehertarifának főlemelésére vonatkozó javaslatokat dolgozott ki. Ezek a javaslatok a vonsz árának megváltoztatásá-
talasaval drágítják meg a személyszállítási tarifá-

kat. *Lukacs* László pénzügyminiszter már be is jelentette a képviselőházban, hogy 1912 január 1-én drágább lesz az utazás. A személyszállítási megdrágításának egyik oka az hogy a zónatarifa, a mióta érvényben van, rendkívül sok változson ment keresztül s jelenlegi alakjában többé fen nem tartható. A zónatarifa célja volt az utazási kedv felkeltése s miután erre ma már szükség nincsen, a zónatarifa is idejét multá. A vasut kiadásainak növekedésével arra kell törekedni, hogy a vasut bevetelene javuljon. Ezt pedig másféppen nem lehet elérni, csakis a szállítási díjtelek felenelelével.

— **A tüdővész ellen.** A tüdő vész ellen védőkező Dunántúli Szövetség november 8-án d. u. 3 óraker Szombathelyen, a varmegyei házmegyteremben tartja meg évi rendes közgyűlést. A nagygyűlés programja a következő: 1. Előnöki megnyitó. 2. A vasutmány jelentése mult év munkásságának eredményéről. 3. Dr. *Pedz* Lajos szövetségi főorvos előadása a tuberkulózis ellen való küzdelem feladatairól. 4. Az 1912. évi költségvetés megállapítása. 5. Tiszteletbeli tagok választása. 6. Delegátusok kiküldése az országos bizottságra. 7. Időnyitányok. — A szövege a „Tudor” újság Ellen védőkező Vasvármegyei Egyesületét tart rendkívüli közgyűlést, melyen megválasztják a szövetségi kiküldötteket, a tiszteletbeli elnököket és ajánlatkijak a költségvetésről.

Külföldiek lebonntása az építőipar körében tartozik, minöz képest a bontás csakis képestett iparos álla végezhető. A ki azonban az építők lebonntás-ésak elvállalja, de magát a bontást jogosult iparossal vezeti, nem iparengedely, hanem az 1884. évi XVII. t. c. 4. §-a alapján v. l. közköz: iparigazolányt köteles váltalni. Így döntött egy konkrét esetben a kereskedelmi miniszter 1910. évi 76.374 sz. határozatával, mely így szól: Az építérek bontásának alkalmazandó biztonsági intézkedések megtételére es a bontás miként keresztülvételek es sorrendjének helyes megállapítása végett az épületet alkotó szerkezetek tökéletes ismerete okvetlenül szükséges, mert is az épületek iparszerű bontása az építőipar körében tartozik, s mehez képest a bontás csakis képestett iparos által végezhető. A ki azonban az építérek lebonntását csak elvállalja, de magát a bontást jogosult iparossal vezeti, nem iparengedelyt, hanem az 1884. évi XVII. t. c. 4. §-a alapján vállalkozói iparigazolányt köteles váltalni. Csakis ha vállalkozói a jogosított iparost mellozi, azaz maga vezetői munkasáival a bontást követi el az 1884. évi XVII. t. c. 10 §-ának pontjába ütköző kihágást. Viszont azonban utóbbi esetben külön büntetés nem szabható ki azon címen, hogy a kihágást „elkövetett” a bontás vállalása es financirozása által a 4. §-ba ütköző kihágást es elkövetete.

— **Beállításra: dollárok.** Ausztria-Magyarországba tudvalevőleg évenként körülbelül 300 millió értékű dollárokat küldenek kivándorolt véreink mint megtakarított összegeket. Erre való tekintettel is érdekes az a hír, melyet az „Atlas” a következőkben közöl: Az amerikai nemzeti bank érdekes utjátszal lepte meg a világ pénzügyartó hatalmaságait. Oly bankokat bocsajtott ki legújabbban, melyek semmiféle ragály terjesztőnek nem lehetnek, mintán már saját anyagukban tartalmaznak a dezinficiálás szertét. Az új amerikai papirpenzak ugyann olyan festékekkel vannak nyomva a melyek főalkotórésze aszaltalan karbolsav. A karbolsav tudvalevőleg a legjobb dezinficiáló szerek egyike, a mely a legtöbb ragály korokozózt megöli. Az így készített bankjegyek tehát önmagukat dezinficiálják. Az amerikai nemzeti bank új eljárását a világ többi állama is át fogja venni, mert köztégtelen, hogy ezáltal a nemzetközi érinkezésében történő fertőzés terjesztésének útját egyszerűen el lehet vágni.

— **A föld bányászata.** Érdekes az a statisztika, hogy a földből mennyi szén és vasat bányásznak ki. Ugy látszik, hogy egyelőre még messze van az az idő, a mikor kimerülnek a szén és vasbányák. 1910. évben 1152 millió tonna szén bányásztak, előbbi évhez viszonyítva, 1910-ben 42 millió tonnával többet, mint 1909-ben. Legtöbbé esik ebből az Egyesült Államokra a hol mintegy 40 százalékat az egésznek nyertek. A koksztermelés 1909-ben 91 millió tonna volt, a miből az Egyesült Államokra 35.5 millió tonna esik. A német bányáipar termelése a mult évben 2099 millió markára rugott. A nyersvas termelése a mult évben 67 millió tonnára rugott. Legtöbbet ebből is Amerikában, Nagybritanniában és Németországban nyertek.

Lustálkodás.

✱

Nagyon-nagyon szeretek lustálkodni. Mikor az álmos, bágyadt ószi alkony fáradtan raborol a letarolt, haldokló világra s az utcákon egyenűs után gyalogok ki a villanylámpák, hogy hideg fenyűkkel bevilagítsak a szürke, ködös éjszakát, odakülök a kandalló mellé es órákon át elhalgatom a tűz beszédét. A lehulló piros paraszak szelid homályba vonjak a szobamat es én kényelmesen lustálkodva a karosszékemben, halkán szövegtem az álmaidat tovább.

Az íróasztalom tele van virággal. A fehér violák mámoros illata tölti be a langos levegőt s a virágok között csöndesen húzódnak meg apró pipék, az en kedvenc figuráim, a melyek nélkül talán imise tudnek. Ezek inspirálnak, hangulatokat keltenek bennem s olyan jók esik faradt tekintetemnek megpihenni ezeken az ismerős aukokon, a melyeknek mind-egyikehez egy-egy szomorú emlék fűződik.

Mikor elfaradtam, kimerülve odakülök a kandalló mellé, ezeknek mondand el, hogy valami nagy-nagy szomorúság ért, hogy valam faj, nem tudom mi, nem tudom hol, csak érzem, hogy beteg a lelkem. Olyan jó-akkor beszívni a fehér violák edes illatát, a mely elandalt, alomba ringat s ha néha néha egy-egy könnyesepp leperreg a fehér szirmokra: az is edes, mert megnyugtató s elűzi a szomorú gondolataimat.

Az egyik virágerep alatt van egy arckép. Az üd-zöld levelek egészen eltakarják a leányosan karcsú, plasztikus alakot s nem látok belőle mást, mint két szelid, ábrándos kek szemet, a melyek szótalan szomorúsággal tekintenek reám. Néha úgy látom, mintha két kristályesepp ragyogna azokon az angyali josagu ábrándos szemeken s ha olyankor egy-egy lepergő fehér virág-szirom eltakarja előlem ezt az álmatag tekintetet, úgy érzem, mintha soha le nem dönthető választalat volna közenk, a melynek áthágásához kevés az en erom.

Es mégis, mikor az ószi alkony csöndben, nesztelenül raborítja szörke leplet a letarolt világra es én a feihomályban halkán szövöm es álmaidat, úgy érzem, hogy az arckép megmozdul, lerazza magáról az illatos fehér virág-sziromokat s kilepve keretéből, odakül a terdemre. Alabastrom karjaival átfonja a nyakamat s egyre esiesereg, mint akkor, régen, a mikor még es álmaid elevenek voltak s nem tértek vissza hozsam meddön, tarstalant, szarnyaszegetten.

Az ószi hervadás ezer apró, szines emléke tolti ilyenkor az agyamra. Ezek a buldogáló rozsdapiros falevelek, a melyek egyre szürkébb eszavak a természet balotu köntöset, némaságban is olyan beszédesekek! S vajjon hány szép emlék, mennyi álom, mennyi vágy hal meg a virágokkal együtt, mikor es ószi szél szűvölt keresztül a fak lombtalan galyai között s elnémul es erdő, berak, megfagy a vidám ének a kas madárka fáradt ajkán s ha néha-néha dal fog az is rajta: fájdalmas, merengő es...

Egyeser, régen nekem is voltak álmaid. Mikor még elhittem, hogy azok es álmod, a mihek es alkony méla csöndjében itt a meleg kandalló mellett szövgöttek, egyeser valóra válnak. Es meghaltak mind es álmaid s nem maradt más belőle, mint a tovatunt verőfnyes napok szelid emléke.

Es mégis, olyan jó lustálkodva újra átélni ezeket es emlékeket. Ebben a végtelenül megnyugtató, nagy-nagy csöndben, mikor est es csöndes némaságot nem szarja semmi dissonans hang... Csak a fehér violák edes illata terjeng a langyos levegőben s a pattogó fahasabok fényo világítja be egy-egy pillanatra a szobamat. Es én újra szövk új álmaidat tovább a tavaszról, virágyitásláról es egy két szembárról. Két szelid, ábrándos, kacagó léánysemről...

Huss Ferenc.

létesek megállapodott formák és vezetők nem voltak, akik nyélbe szűtték volna a dolgot, az érdeklődő kisbirtokosok között nem sikerült a szerződés pontjaira nézve egyetértést teremteni, nekem pedig ezen idegen vagyon jóvődelmezésének biztosítását gondoskodnom kellett. Nem voltam képes a megállapodást létrehozni a kisbirtokosok között, hanem ráfanyalodtam arra, hogy megint egy nagybérlőnek kellett a birtokotak bérbe adni.

Mi a tanulság ebből? Az, hogy mennyire szükséges a földbérlet-szövetkezeteknek a terjesztése, hogy a jövőben ne forduljon elő ilyen eset, hol a legjobb akarat mellett sem lehetséges annak, a ki felelősség mellett kezel, akár állami, akár alapítványi birtokot, a kisbirtokosokkal érintkezésbe lépni.

Bizonyos, hogy akár egy nagybirtokosnak, akár egy alapítványi birtok kezelőjének igen kockázatos és nehezségű dolog temerdek apró bérlővel érintkezésben állni. Az az ügy pedig, a melynek szolgálatában a birtok áll, állandó biztosított jóvődelmet kíván. Ezen van hivatva segíteni a szövetkezet, mely egy testület alakítja át a kisbirtokos osztályt úgy, hogy az idegen vagyon kezelője is nekik adhatja a birtokot, mert biztosítva van a bérlői összeg pontos befizetése és a terminusok betartása, mert a szövetkezet segít a szövetkezeti tagon.

Mindenki tudja, hogy a kisbirtokosnál jobb és pontosabb fizető nincsen. ha nem szorítják naptári dátumokhoz, hanem latitudoét kap, hogy akkor fizessen a mikor tud. Hogy pedig mindig pontosan juthasson a birtokos a — jóvődelméhez, ezt teszi lehetővé a bérlőszövetkezet, a mely hivatva van arra, hogy a földművelők minden osztályának minden tagozata közt a benső egyetértést előmozdítsa, az érdekek azonososságát kifejtse: hivatva van arra, hogy a családapa remény soggel lássa szaporodni istenszádsát, családját; hivatva van arra, hogy itt ezen édes hazában ennek földjén találja meg mentől több ember a megélhetés alapját, hivatva van arra, hogy a szerzett jogok biztosítva legyenek, hogy ne jöjjenek ellenkezésbe az intézményekkel.

— Igen. A titkár az szabadságon van s önnel megbízhatóbb emberem nincs.

Hudák bácsi bizony szedült egy kicsit, a mikor az aktacómoval hóna alatt távozott a méltóságos ur szobájából. Ez a szédülése eltartott hasát is, a hol az aligazgatóna ónagysága, mikor megtudta hűségese életpárja küldetését, alig akart bízni benne, sőt egyenesen meggyanorította Hudák bácsit assal, hogy egy kicsit a pohár fenekére talált nézni.

De hát a józan valóság mégis beigazolódtott és Hudák bácsi két óra múlva már ott ült egy gyorvónati fülkében és szorongva nézett elébe az izgalmas jövőnek.

A miniszter ur igen kegyesen fogadta Hudák bácsit. Felszólította, hogy ugyanason hotelebe szálljon, a hol ő van, hogy így mindig rendelkezésre állhasson.

És Hudák bácsira a miniszter oldalán csakugyan nagy szerep is volt. A két szakminiszter tanácskozása napokig elhúzódott. A kérdés, a melyet megvitattak, kényes volt s a két állam érdeklődése erősen a tanácskozás felé fordult. A magyar és osztrák lapok naponta hosszú cikkeket közöltek a tanácskozásról. Egymásután jelentek meg a távirati jelentések ilyenformán:

A két szakminiszter tanácskozása megint hosszú ideig elhúzódott. Utána a magyar miniszter még sokáig dolgozott szállóbeli lakásán Hudák aligazgatóval.

Vagy

A mai tanácskozáson Hudák Janos miniszteriumi aligazgató vezette.

Hivatva van arra, hogy ezen reform gátat emeljen a forradalom mögött, ott volt egy elmulasztott reform s a forradalmak nagy alapoka az volt, hogy nem volt erő nagy akarat a reform végrehajtásához.

A gazdátársadalomnak foglalkoznia kell és foglalkozni is fog ezzel a kérdéssel és meg kell találnia a módot, hogy a szerzett jogok minden sérelme nélkül kielégítse millióknak érdekeit és házákat a békés, nyugodt és határozott társadalmi reformmozgalommal előbbre vigye.

A jelenkor-le g j o b b tetefodó anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpszíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg. Közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótállás!

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagár R.-T. :: Jánosháza.
Iroda: Zollner Belánál Jánosháza

Több, mint egy hét kellett hozzá, a míg a két miniszter letárgyalta a vitás kérdést s a lapok meviráltak, hogy a tárgyalások eredménye kölcsönösen kielégítő lett.

A tárgyalások befejeztével veget ért a magyar miniszter kurája is s öccellenciájára visszatartott Budapestre. A lapok ezt a visszautasítást így adták hírül:

A közmunkügyi miniszter utja. Karlsbadból jelentik, hogy a magyar közmunkügyi miniszter befejezte három hetes kuráját és Hudák János aligazgató kíséretében visszautazott Budapestre.

Hudák bácsi tehát visszakerült fontos küldetéséből. A miniszteriumban kellőleg méltányolták is ezt a küldetést és Hudák bácsit, a mikor visszatéré után először lépett hivatalába, sorra keresték fel a kollegák, hogy üdvözöljék:

— Ah, Hudák bácsi, derekasan csinálta a dolgát! Olvastuk!

Hudák bácsi az üdvözlésekre, a melyek mögött egy kis tréfaközlés is rejlett, igen komoly arcot öltött és kegyes leereszkedéssel felelt:

— Hat hiszen megtettem a magamét! Talán a hangban volt valami, a hogy ezt a választ adta, vagy a modorában, elég az hozzá, hogy a kollegák meglepődve néztek Hudák bácsira. Mi ez? Hiszen ez nem a régi, jó alázatos Hudák bácsi, nem, nem, ő más valaki. A szolgák álmelkódva hagyták el a Hudák bácsi szobáját. Az egyik a másiknak adta to

mosolyogva beszétek arról, hogy Hudák bácsi uk ugylatszki fejebe szállt a karlsbadi ut.

H I R E K.

— **A két ünnepről.** Két ünnep is volt a lefolyt héten, melyek közül csak „Mindenszentek” ünnepe van a kalendáriumban piros betűvel nyomtatva, emberi szempontból talán még sokkal fontosabb az utána következő fekete betűs „Halottak napja”. Az első mindazon szentek tiszteltetésére van rendelve, a kiknek emlékét külön egy-egy nappal nem ilti meg az egyház, míg a második az ember természetéből kifolyó, mivelhogy e napon teszi le hozzátartozóinak emlékére azt a koszort, virágkoszort és gyertyát vagy méceszt, mellyel vél áldozni az elhunytaktól vett megbárá hatatlan jöveteményekért. E két ünnep annyira összefonódott már, hogy mondhatnók Mindenszentek napján tartják meg a halottak napját, mivelhogy a sírokat ekkor díszítik fel egy-egy virággal, mint a meggyújtott lámpák és gyertyák miriádjával. Igaz, hogy hiába annak a halottnak, de ha a másik világon tudomást szerezhetnek ilyen és hasonló dolgokról, milyen jóeső erület futhat végig az elhunyt apa vagy anyja idegrendszerén, mikor értesül arról: nem ment am teljeseen feledésbe gyermekéidnél emlékéd, halottak napján is néhány méceszt gyújtott sírhalmodon, miután megkoszoruzta fejfadat...

— **Vasvármegye közgyűlése.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága 4-ik evnevydi rendes közgyűlést november 27-én fogja megtartani.

— **Főszolgabírók gráza.** Szeretett főszolgabírónkat, dukai Takács Martont nagy csapás érte. Szeretett édesatyja, dukai Takács Sámuel földbirtokos október 27-én este 9 és fél óraker Répcelakon végelegyengülés következtében elhunyt. Az elhunyt-kora ifjúságában megmutatta harzája iránt való igaz szeretetét, még mint diák részt vett a szomorú emlékeztető szabadságharcban, mellynek végezte után vízszatért az iskola kebelelébe, onnan pedig kikerülve, a gazdálkodás híve volt. Majd később elvette nejét, szül. Pfeiffer Jozsefát, kivel csak nemrégim ulti meg boldog házasságának 50-ik évfordulóját. A temetés htfon délután ment végbe, a mikorra városunkból az előjáróság, szolgabírói hivatal személyezte testületileg kivonult és koszort helyezett az elhunyt ravatalára, azonban mindez csak nagyon kicsiny része azon magánosoknak, a kik a család iránti tiszteltük és szeretetüknek akartak kifejezést adni a temetésen való megjelenésükkel. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. dukai Takács Samuelné szül. Pfeiffer Jozsefa ugy a maza, mint gyermekei, dukai Takács Gizella, férj. Glatz Béláné és ennek férje Glatz Béla, dukai Takács Márton és ennek neje szül. alsóbüki Szedenics Jolán, nemkülönben az összes rokonság nevében melyen mektört szívvel jeleníti a felejtetést en férjnek, legjobb apának, apósnak és rokonnak, dukai Takács Márton földbirtokos urnak a répcelaki ág. hitv. ev. gyülekezet felügyelőjének, a soprani alsó esperességi ág. hitv. ev. tanítóegyesület diszelnökének f. evi oktöber

Hogy mi volt igaz a dologból, mi nem, azt határozatlan nem lehetne megmondani. Anyai bizonyos, hogy Hudák bácsi kicsi, görbe alakja ugyan nagy kinyit, mint egy pudibicska s e izben megtörtént az a különös eset is, hogy a szolgára rari pakodott:

— Számár!

A miniszteriumban persze ezeken a dolgozon csak mosolyogtak. Azonban egy napon még elfelejtettek mosolyogni is.

Egy reggel, a mikor Hudák bácsi villamoson épen miniszteriumba igyekezett, a lezállással egy-katonatiszt rálépett a Hudák bácsi lábára. És Hudák bácsi úgy rendre utasította az ügyetlen katonatisztet, a ki mellelesleg húsár is volt és három fejjel magasabb Hudák bácsinál, hogy az egész villamos oda volt a csodálkozástól. Persze névjegycsere következett s az affaire-t alig lehetett elsimítani, mert Hudák bácsi mindenaron vért akart inni.

Ez az affaire sokáig mint legenda járt szóról-szóra a miniszteriumban, voltak, a kik hittek, voltak, a kik nem hitték.

Hanem a kételkedők is meggyőzte aztán az a hír, a mit egy miniszteri fogalmazó hozott a miniszteriumba. Ez a fogalmazó, aki ismerős volt a Hudák bácsi családi viszonyával, egy napon azt újságolta, hogy Hudák bácsi ellen vádlókeresetet adott be a felesége. A vádlókereset címe az volt, hogy Hudák bácsi nagyon ra-

hó 27-én este 9 és fél óraker életének 83-ik, boldog házasságának 51-ik évében végelgyenülés következtében történt elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó évi október hó 30-an délután 3 és fél óraker fognak a gyszahznál megáldatni s annak után a répcelaki temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Répcelak, 1911. évi október hó 27-én. Beke porsira! Aldás emlékére!

— **Mirtelen hálál.** Vasnapon ugy ünnepelek a garda és a munkasember, hogy néhány koránál zsebrevag és elmegy a csapszékbe, hogy gyorsan kiszaradó torkát egy felliter övénessel, egy fröccsel, avagy néhány deci keserivel öntözgesse, édesítse. Így szándékozott a mult vasárnapon egyikén tenni *Bokányi Sándor* földművelőgazda is, a kit már hosszú időn keresztül annyira hatalmába kerített az alkohol, hogy csak ezen szövedvények alatt áldozni. Elment a kocsmába s midőn már elejét bevett a jobboldal megindult hazafelé, mikor utolérté a végzet, az ittas ember összeesett és nyomban meghalt. A megjejtett orvosi vizsgálat is megállapította, hogy szervezete a szesz mérgező hatása folytán annyira elgyengült, hogy a halál rögtön beállott.

— **Aviatikai verseny Szombathelyen.** Mult vasárnap erdekes látványosságban volt részvételünk közönségünk. Ugyanis a szombathelyi 11. számú huszárvezető parancsnoksága több aviatikusok által egyezséget kötött.

helyen bemutatják repülőgépeiket. A többiek közt a mult vasárnap *Takacs Béla* budapesti műszertalorosa mutatja be hosszú évek alatt, még több fáradsággal konstruált repülőgépeit a szombathelyi katonai gyakorlóterepen. Mivel nagy számú közönség gyűlt össze. A sikeresen vezetett pályán utazó aviatikusok számosan üdvözöltek. Köznyelkünkben Papan néhány hettel ezelőtt maraszinon vezetett *Takacs Béla* géppel sikeres repüléseket.

— **Táncoszoszecska.** *Könc* Jónó szombathelyi ökl. táncantató szeptember 23-ától kezdődőleg 6 hetes táncukorot tartott C. Udvardi úton a Grif-szálló teremben, melynek növekedése a befeljezett kurzus folytán táncoszoszecska köré gyűlnék össze. A koszoszecska iránt a táncoszoszecska nagy érdeklődés mutatkozik.

A női klinikakon a természetes **Ferencz József**-keserűvíz a legkedveltebb haszhajtószerek bizonyult. Meg a legérzékenyebb betegek is szívesen használják a valódi Ferencz József-gyógyvizet, mert kitűnő hatása mindig gyorsan, biztosan és minden kelemetlen mellék vagy utóhatás nélkül áll be. Tauffer tanár és a nőgyógyászati számos más kiváló képviselője egybehangozóan dicsérik a regő mert Ferencz József-keserűvíz jótekonny hatását. — [Gyógytarakban és fűszerkerekese desekben kapható. A szétküldést igazgatóság Budapest.

— **Vasvári tűz.** A *Komlós és Gottlieb* cég tulajdonát képező vasvári gőzmalom a mult hétfő délután ismeretlen okokból a tűz martalékvá lett. A megjejtett helyszíni szemle a tűz okára, keletkezésére vonatkozólag megállapítani nem tudott semmit. Mint halljuk, a tulajdonosok a gőzmalom újra felépíteni szándékoznak. A legvalószínűbb feltételek szerint a malom koronát felülhaladó tüzkárt tengelygyulladás okozhatta.

— **A zala állami alkalmasság.** Zala vármegye törvényhatósági bizottsága október 28-án rendkívüli közgyűlést tartott, a melynek a *Balar Béla* főispán beiktatásának módjáról állapították meg. A közgyűlés az allamhatósági javaslatára kimondotta, hogy azt a régebbi határozatát, hogy a *Khuen* kormány főispánját nem hallja végre, hanem a törvényes kinevezést elismerve, a főispánt a szokásos ünnepek módon hivatalába beiktatja. A közgyűlés megbísta Arvai alispánt, hogy az ünnepek módosítását a főispánnal állapítsa meg. A főispánt a vasúti állomáson *Hertelendy Ferenc* főrendiházi tag üdvözli, míg a közgyűlésen az üdvözlő beszédet *Krolier Miksa* zalavári spát tartja. A beiktatás valószínűleg november 6-án lesz.

Közleg városnak jövő évi pótadója 6% és fél százalékos lesz. Folyó évben 81 volt.

— **Drágább lesz a vasat.** Az államvasutak igazgatósága a kereskedelmi miniszterium rendeletéből a Máv. személy- és tehert. főfelölésére vonatkozó javaslatokat dolgozott ki. A javaslatok a bontás és a személyszállítási tarifákkal drágítják meg a személyszállítási tarifá-

kat. *Lukács László* pénzügyminiszter már be jelentette a képviselőházban, hogy 1912 január 1-én drágább lesz az utazás. A személyszállítás megdrágításának egyik oka az hogy a zónatarifa, a mióta érvényben van, rendkívül sok változossá ment keresztül s jelenlegi alakjában többé fen nem tartható. A zónatarifa celja volt az utazási kedv felkeltése s miután erre ma már szükség nincsen, a zónatarifa is idejét multá. A vasút kiadásainak növekedésével arra kell törekedni, hogy a vasút bevételei javuljon. Ezt pedig masképpen nem lehet elérni, csakis a szállítási díjtelek felelőseével.

— **A tüdővész ellen.** A tüdő vész ellen véd-kező Dunántúli Szövetség november 8-án d. 3 óraker Szombathelyen, a varmegyeház nagyteremében tartja meg évi rendes közgyűlést. A nagygyűlés programja a következő: 1. Elnöki beszéd. 2. A vasárnapnyári jelentése mult év munkaszeresének eredményéről. 3. Dr. *Pedz Lajos* szövetségi főorvos előadása a tuberkulozis ellen való küzdelem feladatáról. 4. Az 1912. évi költ-segvetés megalapítása. 5. Tiszteletbeli tagok választása. 6. Delegátusok kiküldése az országos bizottságra. 7. Lidányok. — A szövetségi unán. A *Tuker* előző Ellen- védkező Vasvármegyei Egyesület* tarti rendkívüli közgyűlést, melyen megválaszták a szövetségi küldötteket, a szövetbeli elnököket és újjalakítják a helyi-bizottságot.

— **Épületek lebontása az építőipar körében,** mincz képes: a bontás csakis képestett iparos által vezetett. A ki azonban az épületek lebontását csak elvállalja, de magát a bontást jogosult iparosok által vezetett, hanem az 1884. évi XVII. t. c. 4. §-a alapján v. alközö: iparigazgatóny: köteles váltani. Így döntött egy konkrét esetben a kereskedelmi miniszter 1910. évi 7634 sz. határozatával, mely egy szö: Az épületek bontásának alkalmazandó biztonsági intézkedéseket megjelölve és a bontás mikor kezdésztülvite ennek s sorrendjének helyes megállapítása végett az épületek alkotó szerkezetek tokeletes ismerete okvetlenül szükséges, mert is az épületek iparszerű bontása az építőipar körében tartozik, mhez képest a bontás csakis képestett iparos által vezetett. A ki azonban az épületek lebontását csak elvállalja, de magát a bontást jogosult iparossal vezeteti, nem iparrendelgeti, hanem az 1884. évi XVII. t. c. 4. §-a alapján vállalkozói iparigazgatónyat köteles váltani. Csakis ha vállalkozó a jogosított iparost mellőzi, azaz maga vezetti munkáival a bontást követi el az 1884. évi XVII. t. c. 10 §-ának pontjába ütközött kihágást. Viszont azonban utobbi esetben külön büntetés nem szabható ki azon címen, hogy a kihágást elkövetett fél a bontás vállalása és finanszírozása alatt a 4. §-ba ütközött kihágást is elkövette.

— **Bacillusmentes dollárok.** Ausztria-Magyarországba tudvalevőleg évenként körülbelül 300 millió értékű dollárokat küldenek kivándorolt vérének mint megtakarított összegeket. Erre való tekintettel is érdekes az a hír, melyet az „Atlas” a következőkben közöl: Az amerikai nemzeti bank erdekes útjással lepte meg a világ penzgyártó hatalmaságait. Oly bankkört becsajított ki legújabbban, melyek semmiféle ragály terjesztői nem lehetnek. Miután már saját anyagokban tartalmazták a dezinficiálás szert. Az új amerikai papírpénsek ugyanis olyan festékekkel vannak nyomva a melyek foalkotásra azáltal karbolesv. A karbolesv tudvalevőleg a legjobb dezinficiáló szerék egyike, a mely a legtöbb ragály korokozót megöl. Az így készített bankjegyek tehát önmagukat dezinficiálják. Az amerikai nemzeti bank új eljárása a világ többi állama is át fogja venni, mert köztételek, hogy ezáltal a nemzetközi érinkezésben történő fertőzés terjedésének útját egyszerre el lehet vágni.

— **A föld bányáira.** Erdékes az a statisztika, hogy a földből mennyi szeset és vasat bányásznak ki. Ugy látszik, hogy egyelőre még messze van az az idő, a mikor kimerülnek a szesztés vasbányák. 1910. évben 1152 millió tonna szeset bányásztak, előbbi évhez viszonyítva, 1910-ben 42 millió tonnával többet, mint 1909-ben. Legtöbb szeset ebből az Egyesült Államokra a hol mintegy 40 százalékat az egésznek nyerték. A kohastermelés 1909-ben 91 millió tonna volt, ebből az Egyesült Államokra 35.5 millió tonna esik. A német bányáipar termelése a mult évben 2009 millió márkára rugott. A nyersvas termelése a mult évben 67 millió tonnára rugott.

és Németországban nyertek.

Lustálkodás.

Nagyon-nagyon szeretek lustálkodni. Mikor az álmos, bágyadt ózsi alkony faradtan ráborul a letaróit, haldokló világra s az utcákon egynás után gyulnak ki a villanylámpák, hogy hideg fényükkel bevilágítsak a szürke, ködös éjszakát, odaütköz a kandalló mellé és órákon át elhallgatom a tűz beszédét. A lehulló piros parazsok szelid homályba vonják a szobákat és én kényelmesen lustálkodva a karosszékemben, halkan szövegetem az almáimat tovább.

Az íróasztalom tele van virággal. A fehér violák mámoros illata tölti be a langyos levegőt s a virágok között csöndesen húzódnak meg apró pipkek. az en kedvenc figuráim, a melyek nélkül talán irni se tudnék. Ezek inspirálnak, hangulatosokat keltenek bennem s olyan jól esik faradt tekintetemnek megpihenni ezeken az ismerős anókon, a melyeknek mind-gyikehez egy-egy szomorúan szép emlék fűződik.

Mikor elfaradva, kimerülve odszülök a kandalló mellé, ezeknek mondom el, hogy valami nagy-nagy szomorúság ért, hogy valami fáj, nem tudom mi, nem tudom hol, csak érzem, hogy beteg a lelkem. Olyan jó akkor beülni a fehér violák edes illatát, a mely elandaltit, álomba ringat s ha néha néha egy-egy könyecsepp leperog a fehér szirmokra: az is edes, mert megnyugtató s elűzi a szomorú gondolataimat.

Az egyik virágcserep alatt van egy arckép. Az üd-zöld levelek egészen eltakarják a leányoson karcsu, plasztikus alakot s nem látszik belőle más, mint két szelid, ábrándos kék szemet, a melyek szótalan szomorúsággal tekintenek reám. Néha ugy látom, mintha két kristályosabb ragyogna azokon az anygali jószágú ábrándos szemeken s ha olyankor egy-egy lepergő fehér virágcsirrom eltakarja előlem ezt az álmátag tekintetet, ugy érzem, mintha soha le nem dönthető válasszal volna közénk, a melynek áthágasához kevés az én erőm.

És mégis, mikor az ózsi alkony csöndben, nesztelenül ráborítja szürke leplet a letaróit világra es. én a felhomályban halkan szövegetem az almáimat, ugy érzem, hogy az az arckép megmozdult, lerazza magáról az illatos fehér virágcsirmokat s kilepve keretéből, odául a terdemem. Alabastrom karjaival átfonja a nyakamat s egyre csöcsereg, mint akkor, régen, a mikor még az almáim elevenek voltak s nem tértek vissza homzám meódnő, tarstalannul, szarnyazeggetten.

Az ózsi hervadás ezer apró, szines emléke tölti ilyenkor az agyamat. Ezek a hulladgló rozsdapiros falevelek, a melyek egyre sürűbbé szövik a természet balottu köntösét, némaságukban is olyan beszédesek! S vajjon hány szép emlék, mennyi álom, mennyi vágy hal meg a virágokkal együtt, mikor az ózsi esél stóvőt keresztül a fák lombtalan gallyai között s elnémul az erdő, berek, meglgy a vidám ének a kiu madárka fáradt ajkán s ha néha-néha dal fogas is rajta: fájdalmas, merengő as...

Egyeser, régen nekem is voltak almáim. Mikor még elhittem, hogy azok az almok, a melyek az alkony méla csónájében itt a meleg kandalló mellett szövegetek, egyszer valóra válnak. És meghaltak mind az almáim s nem maradt más belől, mint a tovatűnt verőfényes napok szelid emléke.

És mégis, olyan jó lustálkodva újra átélni eseket az emlékeket. Ebben a végtelenül megnyugtató, nagy-nagy csöndben, mikor ezt a csöndes némaságot nem zavartja semmi dísszónás hang... Csak a fehér violák edes illata terjed a langyos levegőben s a pattogó fahasábok fénye lágitja be egy-egy pillanatra a szobámat. És én újra szövekk új almokat tovább a tavaszról, virágnyaláról es egy kék szempárról. Két szelid, ábrándos, kacagó leányszemről

